

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Харківської
загальноосвітньої школи
I-III ступенів №76
Харківської міської ради
Харківської області

_____ Мінсєва Є.П.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №76
Харківської міської ради Харківської області
на 2021/2022 навчальний рік
для I ступеня (початкова освіта)
1-4 класи

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Харківської загальноосвітньої
школи I-III ступенів № 76
Харківської міської ради
Харківської області
протокол від 24.06.2021 № 16
Голова педагогічної ради,
директор

_____ Є.П. МІНСЄВА

1. Загальні положення.

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) для 1-4-х класів Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №76 Харківської міської ради Харківської області (далі – Освітня програма) розроблена на підставі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про загальну середню освіту» (зі змінами);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами);
- Наказу МОН України від 08.10.2019 № 1272 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказу МОН України від 08.10.2019 № 1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації в закладі єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти 1-4-х класів обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та предметів;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- перелік освітніх галузей;
- логічну послідовність вивчення предметів у навчальних програмах;
- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Сумарна кількість навчальних годин складає:

- для 1-х класів 805 годин/навчальний рік;
- для 2-х класів 875 годин/навчальний рік;
- для 3-х класів 910 годин/навчальний рік
- для 4-х класів 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані. Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-3-4-х класах – 40 хвилин.

3. Тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та предметів.

Реалізація змісту освіти у початковій школі буде здійснюватися за Типовими освітніми програмами для закладів загальної середньої освіти, розробленими під керівництвом О. Я Савченко.

Відповідно до них складені навчальні плани школи I ступеня:

– для 1-2-х класів за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом О. Я Савченко, яка затверджена Наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272 (додатки 1,2);

– для 3-4-х класів за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти, розробленою під керівництвом О. Я Савченко, яка затверджена Наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273 (додаток 3);

Навчальні плани 1-4-х класів охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, яка сформована з урахуванням особливостей регіону та індивідуальних освітніх потреб учнів.

4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Зміст програми має потенціал для формування в учнів початкових класів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

б) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме:

змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

5. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

6. Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича;
- технологічна;
- мистецька;
- фізкультурна.

Перелік освітніх галузей для 1-- х класів, які працюватимуть за НУШ:

- мовно-літературна через інтегрований курс «Українська мова»;
- іншомовна через окремий предмет «Іноземна мова (англійська)»;
- математична через окремий предмет «Математика»;
- громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, технологічна через інтегрований курс «Я досліджую світ»;
- мистецька через інтегрований курс «Мистецтво» ;
- фізкультурна через окремий предмет «Фізична культура».

Перелік освітніх галузей для 2- х класів, які працюватимуть за НУШ:

- мовно-літературна через окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання», курс за вибором «Російська мова та читання» (інтегрований курс «Навчання грамоти»);
- іншомовна через окремий предмет «Іноземна мова (англійська)»;
- математична через окремий предмет «Математика»;
- громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, технологічна та інформативна через інтегрований курс «Я досліджую світ»;
- мистецька через інтегрований курс «Мистецтво» ;
- фізкультурна через окремий предмет «Фізична культура»;

Перелік освітніх галузей для 3- х класів, які працюватимуть за НУШ:

- мовно-літературна через окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання»;
- іншомовна через окремий предмет «Іноземна мова (англійська)»;
- математична через окремий предмет «Математика»;
- громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, технологічна через інтегрований курс «Я досліджую світ»;
- мистецька через інтегрований курс «Мистецтво» ;
- фізкультурна через окремий предмет «Фізична культура».

Перелік освітніх галузей для 4-х класів, які працюватимуть за НУШ:

- мовно-літературна через окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання»;
- іншомовна через окремий предмет «Іноземна мова (англійська)»;
- математична через окремий предмет «Математика»;
- громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, технологічна через інтегрований курс «Я досліджую світ»;
- мистецька через інтегрований курс «Мистецтво» ;
- фізкультурна через окремий предмет «Фізична культура».

7. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток 5).

8. Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

9. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання

(компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
1-А класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріантний складник		
Мовно-літературна	Українська мова	7
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2
Математична	Математика	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна	Я досліджую світ	4
Технологічна		
Мистецька	Мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		22
Гранично допустиме тижневе (ГДНН) (без фізк.)		22
Варіативний складник. Входить в ГДНН.		1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		23

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
2-х класів з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріантний складник		2-А, 2-Б
Мовно-літературна	Українська мова	3,5
	Літературне читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	5
Технологічна		
Інформатична		
Мистецька	Мистецтво	2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		24
Гранично допустиме тижневе (ГДНН) (без фізк.)		24
Варіативний складник. Входить в ГДНН.		1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		25

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
3-А класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріантний складник		3-А
Мовно-літературна	Українська мова читання	3,5
	Літературне читання	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	5
Технологічна		
Інформатична		
Мистецька		2
Фізкультурна	Фізична культура	3
Разом		25
Гранично допустиме тижневе (ГДНН) (без фізк.)		24
Варіативний складник. Входить в ГДНН.		1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		26

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
4-А,4-Б класу з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин	
Інваріантний складник		4-А	4-Б
Мовно-літературна	Українська мова читання	3,5	3,5
	Літературне читання	3,5	3,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3	3
Математична	Математика	5	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна	Я досліджую світ	5	5
Технологічна			
Інформатична			
Мистецька		2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Разом		25	25
Гранично допустиме тижневе (ГДНН) (без фізк.)		24	24
Варіативний складник. Входить в ГДНН.		1	1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		26	26

Перелік навчальних програм для учнів I ступеня

1-2 класи

№ п/п	Назва навчальної програми
<i>Затверджені наказом МОН від 08.10.2019 № 1272</i>	
1.	Українська мова і читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-2 класи
2.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-2 класи
3.	«Я досліджую світ». Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-2 класи
4.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-2 класи
5.	Дизайн і технології. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-2 класи
6.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-2 класи
7.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1-4 класи
<i>Затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584</i>	
8.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл

3,4 клас

№ п/п	Назва навчальної програми
<i>Затверджені наказом МОН від 08.10.2019 № 1273</i>	
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
2.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
3.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
4.	«Я досліджую світ». Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
5.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
6.	Дизайн і технології. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи

7.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
8.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3-4 класи
<i>Затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584</i>	
9.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл